

ראיה

בעלון נעסוק בתוכן שיעור 592 שנערך ביום ב' ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בשעה 19:00, במדרשת "ברינה יקצור", בנושאות מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל.

עלון מס' 479 שנה י' העלון מוקדש לע"נ הרה"ג יעקב אדלשטיין זצ"ל כ' מנחם-אב תש"פ

999 תשפ"א

תשפ"א 999 תשפ"א

בפרשתנו, מופיע מצות הצדקה שנאמר (טו, יא): **"פֶּתַח תִּפְתָּח אֶת יָדְךָ לְאָחִיךָ לְעֵנִיךָ וְלְאָבִיךָ בְּאַרְצְךָ..."** ואומר ה'חינוך' (במצוה תע"ח) - שלא יאמץ את לבבו על העני: **שלא** נמנע החסד והצדקה מאחינו בני ישראל וכל שכן מן הקרובים בדעתנו חֲלֻשַׁת עֵינֵינָם ויש בנו יכולת לסעדם, ועל זה נאמר (דברים טו, ז): **"לא תִאֲמָץ אֶת לִבְךָ וְלֹא תִקְפָּץ אֶת יָדְךָ מֵאָחִיךָ הָאֶבְיֹן"**, כלומר, אל תשליט עליך מידת הפילות (קמצנות) והנבלה, אבל הכן לבבך על כל פנים במידת הנדיבות והחמלה, ואל תחשב שיהיה לך בדבר חסרון ממונך, כי בגלל הדבר ההוא יברכך השם ויפה לך ברכתו רגע קטן מכמה אוצרות של זהב וכסף.

בעניין הזה מסופר (מובא ב"אוצרות התורה"): פעם ישב הרה"ק רבי מנחם מנדל מרימנוב זצ"ל עם תלמידיו ועסק בתורה, נכנס לפתע עני לבוש גְלוּאֵי סחבות וכל כולו מעורר חמלה, הוציא רבי מנחם מנדל דינר זהב מכיסו ונתנו לעני.

שמח העני על המתנה ההגונה שקיבל והלך לדרכו. והנה כאשר הלך אותו עני חשב רבי מנחם מנדל לעצמו, הרי מה שנתתי לו את הדינר היה מתוך שנכמרו רחמי עליו ולא לשם מצות הצדקה כפי שציוונו ה' יתברך. שלח מיד לקרוא לעני כאשר שמע העני כי האדמו"ר ביקש להחזירו נבהל ונחרד שמא התחרט האדמו"ר על מה שנתן שמא טעות היתה בידו והתכוון ליתן רק דינר של כסף.

כשהגיע העני, הוציא רבי מנחם מכיסו דינר זהב נוסף ונתנו לעני לשם מצות צדקה. כמובן, שמח העני מאוד הוא אזר עוז ושאל את הרבי, אם כך היה ברצונו לתת שני דינרי זהב מדוע לא נתנם מתחילה וגרם לו ל"בהלת שווא"?

השיב האדמו"ר למדתי מהפסוק בפרשתנו שכך עלי לעשות **"נָתַתָּן תְּתִיב לָךְ"**, מדוע כפלה התורה לשון נתינתו? אלא, ללמדנו שאם נתן לעני בפעם הראשונה מתוך רחמנות, עליו לחזור ולתת נתינה נוספת לשם מצוה - לתת באופן **"שלא ירע לְבָבְךָ בְּתַתֶּךָ לָךְ"** כלומר לא מתוך צער הלב על המצב של העני אלא לשם מצות הצדקה.

והנה, המצוה הבאה בספר ה"חינוך" (תע"ט) - **מצות הצדקה**. וזה לשונו: לעשות צדקה עם הצריך אליה בשמחה ובטוב לבב. כלומר, שנתן מממונו למי שיחסר לו ולחזק העני בכל מה שצריך לְמַחֲיָתוֹ בכל יכולתנו, ועל זה נאמר (דברים טו, ח): **"פֶּתַח תִּפְתָּח אֶת יָדְךָ לָךְ"**.

ודרשו זכרונם לברכה (מסכת בבא מציעא לא.) אפילו כמה פעמים, ועוד נאמר (ויקרא כה, לה): **"וְהִחֲזַקְתָּ בּוֹ גֵר וְתוֹשֵׁב וְחַי עִמָּךְ"**, ואמר עוד (שם לו): **"וְחַי אָחִיךָ עִמָּךְ"**.

מדיני המצוה: מה שאמרו זכרונם לברכה (במסכת בבא בתרא י:) שעיקר מצוה זו לתן הצדקה ליד גבאי שיתננה למי שצריך לה, כדי שלא יתבייש המקבל כשהוא מקבל מיד הנותנה בכל עת שיראנו, וגם הנותן לא יבישנו עליה לעולם, שזה אינו יודע למי נותנה, וזה אינו יודע ממי מקבלה.

ואמרו זכרונם לברכה (במדרש שמות רבה לוג) שאין שום אדם בא לעניות לעולם בשביל רבוי הצדקה שיעשה, שנאמר (ישעיהו לב, יז): **"וְהִיָּה מַעֲשֵׂה הַצְדָקָה שְׁלוֹם"**. ואין ישראל נגאלין אלא בזכות הצדקה, שנאמר (שם א, כז): **"צִיּוֹן בְּמִשְׁפָּט תִּפְדָּה וְשָׁבִיָּה בְצִדְקָה"**.

"פני שלמה" (ב"ב ט:) כתב: ועיינו הרואות עניים שמקבלין צדקה ואינם מתביישים כלל - אדרבה, פעמים רבות מתקוטטים ולוקחים בזרוע, וזה סימן כי אינם עניים מהוגנים, ומה שהקב"ה לא מפרנסן - זה בשביל חטאם. אבל עני המתבייש, זהו סימן שהוא אדם כשר, ומה שהקב"ה אינו מפרנסו, זהו כדי שנזכה אנו ע"י הצדקה שנותנין לו". יחד עם זאת בגליוני הש"ס (בבא קמא) הוכיח מדברי רבנו יונה שיש קיום צדקה אף בשאינו הגון. ואומר ה"בן איש חי": וזה שכתוב (טו, י) **"נָתַתָּן תְּתִיב לָךְ וְלֹא יִרַע לְבָבְךָ בְּתַתֶּךָ לָךְ"** אפילו שאתה חושדו שהוא רמאי (אינו הגון) לא ירע לבבך כי בגלל הדבר הזה שנתת לעני אפילו שלא היית בטוח שתקבל שכר על כך יברכך ה' אלוקיך - שיתן לך בתורת הלואה סך גדול ממה שאתה נתת, ואפילו שכרך בעולם הבא אינו בטוח, עכ"ל.

לפיכך, לעולם יתפלל אדם להקב"ה שיזמין לו בני אדם מהוגנים לתת להם צדקה, ואל ימנע מלתת צדקה.

מאת איהו
איהו איהו

ראיה - תוכן ענייני הפרשה

- א. מצות אמירת הברכות - בהר גריזים, והקללות - בהר עיבל בכניסת עם ישראל לארץ ישראל (יא, כו-לב).
- ב. "אלה החוקים... אשר תשמרון לעשות..." (יב, א-לא):
 - א) המצוה לאבד עבודה זרה מארץ ישראל.
 - ב) איסור לקלקל ולהחריב את בית המקדש, ובתי הכנסת (מקדש מעט) ולהיזהר, מחטאים הגורמים לסילוק שכינה.
 - ג) מצוה לבנות את בית הבחירה ורק שם להקריב את הקרבנות.
 - ד) היתר אכילת בשר קדשים שנפל בהם מום קבוע, לאחר הפדיון.
 - ה) מצות שחיטת בהמות חולין, ואיסור אכילת דם.
 - ו) איסור אכילת קדשים ומעשר שני חוץ למקומם.
- ג. אזהרה על איסור התנהגות בדרכי העמים.
- ד. דיני נביא שקר, מסית לעבודה זרה ועיר הנדחת (יג, א-ט).
- ה. בנים אתם לה' אלוקיכם, ולא להצטער על מת כדרך הגויים, בשריטה על הגוף, ובקרחת השיער.
- ו. מצוות כשרות המאכלים (יד, א-כא):
 - א) בהמות חיות, ודגים - הכשרים, האסורים, וסימניהם.
 - ב) העופות האסורים, והמותרים.
 - ג) איסור אכילת בשר נבילה, ובשר בחלב.
- ז. מצות מעשר שני: הפרשתו, אכילתו בירושלים, פדייתו, ומצות מעשר עני וביעור מעשרות (יד, כב-כט).
- ח. מצות שמיטת כספים מקץ שנת השמיטה, מצות צדקה ועזרה לעניים ומצות הלואה (טו, א-יא).
- ט. הענקה בשחרור עבד ואמה עבריים ודין הנרצע (טו, יב-יח).
- י. קדושת בכור בהמה טהורה ודיניו (טו, יט-כג).
- יא. מצוות פסח, שבועות וסוכות, מצות עליה לרגל, שלמי שמחה ועולת ראייה (טז, א-ז).

"וְנָתַן לְךָ רַחֲמִים וְרַחֲמָן" (יג, יח)

עד היכן מגיע מידת הרחמים - סיפור

סיפור רבי שלום שבדרון זצ"ל בספרו "להגיד": במלחמת העולם הראשונה, הייתי אז אברך צעיר לימים, הגרמנים שלטו בעיירתנו במשך ארבע שנים. בין תלמידי הישיבה היו בחורים פליטים תושבי מקומות רחוקים שעפ"י החוק (הגרמנים) היה אסור להם לשהות בעיר. היה אסור לפתוח את הפה ולגלות שהם לומדים בישיבה. כיון שהגרמנים ניהלו את חיי הכלכלה בכל מקום, בסדר והדיוק הגרמני - עם כרטיסי מזון ורישומים מדויקים, ממילא לא היתה אפשרות להאכיל את אותם בחורים, שהרי אינם רשומים ברשימה כל שהיא. נסעתי מחוץ לעיר, כמובן ללא רשיון, לאסוף צדקה בשביל אותם תלמידים, לתמוך בהם. כך עברתי מעיר לעיר בקהילות היהודים.

ביום מן הימים חניתי בניישטאט. שם התגורר אז רב זקן מכובד מאוד ותלמיד חכם מופלג.

באותם ימים הגרמנים הביאו איתם לניישטאט כאלף פועלים (שנלקחו בכח מעיר ליבאו). אותם פועלים הוגלו לניישטאט כדי להעמיד פסי רכבת בכל האזור.

הגרמנים הכניסו אותם למנוחת צהרים ולילה (כבהמות) בין מחיצות של ברזל וכשעברתי שם בליווי כמה יהודים יראי שמים, שמענו אותם צועקים מעבר המחיצות "אחים, רחמו עלינו! לא נותנים לנו אוכל כלל, ואנו מתים מרעב!!!"

הקולות פילחו את ליבנו. מיד התגייסנו יחד, משלחת של אנשים נכבדים נסענו לשר הכלכלה שבעיר והתלוננו: "איך מביאים פועלים ולא מאכילים אותם"? דמעות עמדו בעינינו כאשר דיברנו איתו. הוא החזיר לנו תשובה: "אינני אשם כי מראש הודיעו לי מליבאו שישלחו רק 500 פועלים, ובאמת הכנתי להם מזון, אך הם שלחו כפליים כ-1000 פועלים, ואיך אשיג להם אוכל".

הוסיף ואמר בקרירות אכזרית: "אצלנו הכל במשטר וסדר וממילא אין שום עצה להושיע אותם, אכן, כפי ששמעתם אותם, אפשר הדבר שבקרוב הם ימותו ברעב".

יצאנו ממעונו בכאב לב נורא. כמובן שהנחתי בצד את עניין הישיבה שלנו בקלם, וביחד עם חתנו של הרב זצ"ל, עברנו מבית לבין ופשוט ביקשנו לחם בשביל הפועלים.

היו ברשותנו שקים ריקים, ואנשי העיר הכניסו לחם בתוך השק כדי לזרוק מעבר לגדרות שם במחנה.

זכורני את הרגע שעמדנו בפתח אחד הבתים מצאנו בו דירה קטנה ודלה, אשה יהודיה עם ילדים קטנים. היא הראתה לנו חתיכת לחם אחת - שעמדה על הארון בצידי המטבח ואמרה בקול "יותר אין לי בבית, אין!..." ואז נטלה סכין וחתכה את החתיכה לשניים ומיהרה לזרוק את החצי בשק.

עד כדי כך גדלות, נדיבות הלב, ועדינות הנפש, "אשרי העם!"

בזה נבין את מה שאומרת הגמרא על הפסוק "כבד את השם מהונך" ואמרו (בפסיקתא רבה כה): "אל תיקרי מהונך, אלא ממה שחננך כדי שימלא אָסְמִיךְ לעתיד לבוא", הפירוש כאשר מצבך קשה, הפרנסה מועטת ואתה חוסך את הפרוסה מגרוגך ונותן לאחריך, ניכר - טוב לבך ועדינות הנפש של העם היהודי - ויש בזה כבוד השם יתברך (אל תיקרי מהונך - הון ועשירות, אלא ממה שחננך - אפילו מעט).

כי כבוד רב יש לאב כאשר בניו אצילי נפש, בעל רגש רחמים וגומלי חסדים.

"את הפרכה אשר תשמעו" (יא, כז) - סיפור

מעשה בתלמיד ישיבת 'כנסת חזקיהו', שהגיע לפרקו ודאגה הטרידתו: בקרוב ישא אישה, ויצטרך לפרנס את ביתו, ומי יקח את האמצעים הנדרשים לכך?...

נכנס אל רבי אליהו לאפיאן זצ"ל, ושטח לפניו את בעייתו. תמה רבי אליהו, ושאלו: "ומי אומר שתמצא שידוך?..."

השיב הבחור: "מקובלנו שארבעים יום קודם יצירת הוולד מכריזים 'בת פלוני לפלוני'. אמר לו הרב: "ומי אומר שיהיו לך ילדים"? "ומדוע לא", אמר הבחור, "והלא הקב"ה נותן לכל אחד ילדים, ויעזרני שגם לי יהיו", "ומי מבטיח לך שתמצא עבודה ופרנסה באומנות שחושב אתה ללמוד"? המשיך המשגיח לשאול. "הקב"ה יעזור", השיב הבחור.

אמר לו הרב לאפיאן: "שמעו אוזניך מה שפיך דובר. כששאלתי אותך מנין לך שתמצא זיווגך, ענית שהקב"ה עוזר, וכששאלתי אותך מי אומר שיהיו לך ילדים, אמרת: הקב"ה נותן ילדים, וכששאלתיך מנין לך שתמצא פרנסה באומנתך - גם ענית - 'הקב"ה יעזור'. א"כ, אתה מאמין בהקב"ה, ומדוע אינך יכול להמשיך ללמוד בישיבה, והקב"ה יעזור לך למצוא מקור מתאים לפרנס את משפחתך בדרך שהוא ירצה!... שמע הבחור את הדברים לליבו, קיבל, וחזר לישיבה, שם התעלה עד שלימים נעשה לראש ישיבה גדול, ופרנסתו היתה מצויה לו. כעבור כמה שנים פגש אותו הרב לאפיאן, ואמר לו כשחיוך נסוב על פניו: הנך רואה, הקב"ה דאג לך לפרנסה! [שאל אביך ויגדך]

"בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ נַחְלָה לְרִשְׁתָּהּ" (טו, ד) - קדושת הארץ ופירותיה

רבי אליהו לופיאן זצ"ל, נודע בזהירותו בכל תנועה ובכל פעולה שעשה, ומעולם לא נתן לרגש להשתלט על מעשיו. הפתעה רבה ציפתה לבני ישיבתו, כאשר ביום מן הימים ראוהו יושב מכונס בפינתו ובוכה בכי תמרורים. אחד הבחורים אזר אומץ ונגש לשאול מה ארע, והרב ענה: "מיום עלותי לארץ הקודש, מהרגע בו דרכו רגליי על עפרה המרום של ארץ ישראל, נזהרתי שלא לירוק חלילה על אדמת קודש זו. הן אני נמצא בטרקלינו של מלך, בארץ אשר עיני ה' אלוקיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה, וכי יעלה על הדעת לירוק במקום כזה?! ואז נאנח רבי אליהו ואמר: 'היום, בחוסר שימת לב רגעית, ירקתי על האדמה, וביזיתי את אדמת ארץ ישראל. על זה אני שבור וכאוב, ובודק בנפשי ומפשפש בחדרי לבי, אם אני חווה ירידה רוחנית תלולה אשר הובילה אותי לאבד מתחושת קדושת הארץ, ואם משהו בנשמתני נפגם, עד שקדושת הארץ כבר לא פיעמה בליבי באותה עוצמה, וכבר לא נמנעתי מלירוק עליה..."

לפני שנים רבות חיו בירושלים זוג שלא זכו להיפקד בילדים. בצר להם החליטו לנדוד למרכז רפואי גדול שהיה בוניה. כשיצאו מהארץ, הצטיידו במעט פירות כצידה לדרך. כשעברו דרך העיר ראצפרט, שהה שם האדמו"ר רבי יששכר דב מבעלזא זצ"ל. הם מיהרו לביתו לשטוח את מצוקתם. האשה כתבה פתק, כנהוג, ומכיוון שלא היו בידה מעות לפדיון, נתנה לאדמו"ר כמה תפוזים, וציינה שהיא מארץ ישראל ומגישה לו מנחה מפירות הארץ. איך ששמע האדמו"ר את הדברים, מיד קם מלא קומתו, והסביר: אני קם לכבוד האישה שהגיעה מארץ ישראל, ואני קם לכבוד פירות א"י שהגיעו לצל קורתך. ואז אמר לה: "אין לך צורך ברופאים. שובי לארץ הקודש, כי ישועתך קרובה, ותזכי בבנים, נכדים ונינים!" האישה לא המשיכה לוינה. היא שבה ארצה, ואכן נפקדה בששה ילדים, מהם זכתה לנכדים ונינים. הבה נשכיל להעריך את ישיבתנו בא"י ולהתנהג בה בהתאם! [אספקלריא, מדור 'פרחים לתורה']

בבית מדרשו של רבה של ירושלים הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל אירע, שבחודש אלול שבק חיים לכל חי בפתע פתאום הבעל תפילה הקבוע של ימים נוראים, ומיד התכנסו ראשי ופרנסי הקהל בביתו של המרא דאתרא לטכס עצה בדבר מינוי של חזן אחר לימים הנוראים, אמר להם רבי יוסף חיים, היו רגועים, אני אטפל בעניין זה ואסדר הכל על צד היותר טוב.

עברו כמה ימים והגבאים לא שמעו עדיין מי יהיה השליח ציבור בימים הנוראים, ניגשו שוב לרבי יוסף חיים ושאלו אם יש כבר חזן אחר? כי צריכים לנסות את המועמדים לראות מי מתאים יותר לתפקיד, אמר להם רבי יוסף חיים: הלא אמרתי לכם כבר שאני מטפל בעניין זה, היו רגועים.

כשהתקרב ובא ראש השנה, ניגשו שוב ושאלו מה יהיה ושוב השיב להם הרב שהכל יהיה בסדר גמור והוא מטפל בזה. ביום ראש השנה עדיין לא ידעו הגבאים מי נבחר להיות החזן, ושאלו את רבי יוסף חיים על כך, אך שוב, הוא אמר להם שהכל יהיה בסדר.

רגעים אחדים בטרם התחילו לתקוע בשופר, ניגש רבי יוסף חיים לבנו של החזן שנפטר, ואמר לו: אתה תהיה החזן במקום אביך ותיגש לתפילת מוסף של ראש השנה... בנו של החזן החוויר מאוד, ושאל את הרב: אני??? הרי לא הכנתי את עצמי בכלל להתפלל!

השיב לו הרב: על זה אינני דואג, אינך צריך להכין את עצמך, הלא שנים רבות שמעת את אביך מתפלל - תמשיך להתפלל בנוסח אותה התפלל אביך והכל על מקומו יבוא בשלום... ומיד התחיל הרב לומר את הפיוטים ולהכין את עצמו לתקיעת שופר, ואח"כ ניגשו מיד לתפילת מוסף כשהחזן הוא בנו של הנפטר.

בסיום התפילה בית הכנסת היה כמרקחה, כולם ניגשו לרב בתימהון: באמת החזן התפלל מאוד יפה, כאביו, אמנם הלא הוא עוד באמצע השלושים, ובשולחן ערוך מבואר שאבל אסור לו להתפלל לפני העמוד בראש השנה (למנהג אשכנז), ולמה א"כ התפלל בנו של הנפטר.

השיב להם הרב: הלא בשו"ע כתוב עוד דבר, הלא מבואר בשו"ע שבדליכא אחר שיתפלל מותר לו לאבל להתפלל, ולכן היה האבל רשאי להתפלל. שאלוהו הגבאים: והלא ישנם עוד אנשים שיכולים להתפלל, ולמה אומר הרב שאין אחר שיוכל להתפלל.

אמר להם הרב במתק שפתיו: הלא אתם יודעים שבעזרת נשים נמצאת גם האלמנה של החזן שנפטר, תארו לעצמכם את הרגשתה וצערך כשתשמע שבמקום בעלה החזן שהתפלל לפני העמוד כל כך הרבה שנים, מתפלל עכשיו אדם אחר - הלא אין לשער את עוצמת היגון והאנחה שתהיה מנת חלקה - ולכן החלטתי שבנו של הנפטר יתפלל, כך שכשתשמע שבנה ממשיך להתפלל לא תצטער כל כך כמו שהיתה שומעת אדם אחר מתפלל, ויהיה לה זה לחיזוק גדול - ובכהאי גוונא זה מיקרי דליכא אחר (באופן הזה זה מקרה שנקרא אחר), כי אין אחר כבנו של הנפטר שיוכל לרפא את שברון לבה של האלמנה כדי שלא תצטער, ובדליכא אחר הלא נפסק בשו"ע שמותר לו לאבל להתפלל...

ואח"כ המשיך הרב ואמר: ומה שלא אמרתי לכם את החלטתי קודם ראש השנה, זאת הוא משום שאז הייתם מתווכחים אתי על כך, ולכן הייתי כמחריש עד תקיעת שופר, שאז כבר לא תוכלו לעשות כלום בנידון... ללמדנו, כמה זהירות בבן אדם לחבירו נדרשת מאיתנו.

סיפר הגר"ש וולבה זצ"ל שפעם בימי אלול עבר ברחוב העיר במיר. וראה שני נערים גלויי ראש רבים ומכים אחד את השני, לפתע עברה במקום אשה מבוגרת וצעקה אליהם 'אלול!...' ואז שניהם נסו על נפשם כאילו שצעקו להם שהמטרה מגיעה, כך היתה פעם האוירה של אלול מושרשת קודם יום הדין. [מתוך שיחה בישיבת לייקווד - ירושלים]

מדוע שערותינו לא מלבינים לקול קריאת 'אלול'

סיפר הגר"ר שלמה בלוך זצ"ל ששמע מפי החפץ חיים זצ"ל על בן ישיבה שנתפס על ידי הרוסים, ונגמר דינו למיתה. משבאו לבצע את גזר הדין העמידוהו לפני כיתת יורים, אך ארע הנס ובשל תקלה תכנית שקרתה לרובים, לא הצליחו לבצע זממם. הנוהג במקום היה, שאם ההוצאה להורג נכשלה, מתבטל גזר דין המוות, לפיכך שחררו הרוסים בו במקום את אותו בן ישיבה, כשנשתחרר גילה כי מאימת המוות נתלבנו כל שערותיו...

על כך אמר ה'חפץ חיים', שיתבעו אותנו בשמים מכך ששערותינו לא הלבינו לקול קריאת 'אלול'... [קובץ אורייתא - טז, עמ' רלב]

הבנה זו חייבת להיות ראשית בגישתנו לעבודה באלול, וכאשר נראה דברי חז"ל בענייני ראש השנה ויום הכפורים שספרי מתים וספרי חיים פתוחין לפניו ועוד, ונדע כי זו דבר ה' ממש בודאי נפחד ונירא, מאימת הדין, והוא הסיבה לקושיא שהקדמנו מדוע אינה ניכרת אצלנו פחד הדין כי אין האמונה בדברי חז"ל מיוסדת עמוק בלבבותנו ולכן ראשית העבודה היא להעמיק הבנה בזאת ואז יש תקוה כי נזכה לירא מאימת הדין!

כאשר שומעים "אלול" צריך להתעורר

פעם אחת ראה אחד מחילי ניקולאי אדם שיכור באמצע הלילה וקרא לו להזדהות, השיכור לא הגיב לקריאה ולא הזדהה חזר החייל וקרא לאיש ודרש ממנו להזדהות, גם הפעם נשארה קריאתו ללא מענה. בפעם השלישית צעק החייל 'אני חייל של המלך ניקולאי ואני מצווה עליך להזדהות', משלא הזדהה האיש גם בפעם הזאת, ירה בו החייל ופצעו.

כשעמדו השניים למשפט השיכור על שלא נענה לקריאה, והחייל על שפצע את האיש, טען הפצוע 'מדוע ירית בי, משהשיב החייל שעשה זאת משום שהלה סירב להזדהות, שב האיש וטען 'הלא ראית שאני מתנדנד כשיכור?!' ענה לו החייל 'כאשר שומעים את השם 'ניקולאי' גם שיכור צריך להתפכח מיינו', ועל כך אומר העולם כאשר שומעים קול הקורא 'אלול' צריך כל אדם להתעורר... ["מורשת אבות"]

אז ממתני מוטל עלינו 'להריח' אלול, 'להרגיש' ימים נוראים?

הנה מעשה רב המלוקט בספר החדש: פוסק-הדור מרן הגר"ש אלישיב זצ"ל חתם את ביקורו אצל מחותנו, מרן הסטייפלר זצ"ל, בימי מחלתו האחרונה סמוך להסתלקותו, בברכת כתיבה וחימה טובה.

הביקור התקיים במחצית הראשונה של חודש אב, וכבר אז בירך מרן את מחותנו בברכת הימים הנוראים. כבר אז 'חש' את הימים הנוראים על בשרו. על אחת כמה וכמה ב'אלול' עצמו.

ברינה יקצורו

המעשר הוא עבורך - סיפור

עֶשֶׂר תַּעֲשֶׂר אֶת כָּל הַבּוֹאֹת זְרַעְךָ הַיֵּצֵא הַשָּׂדֶה שָׁנָה שָׁנָה (יד, כב)

בחשבון הבנק האישי שלי. היום עברה חצי שנה מאז, חשבון הבנק שלי בפלוס של 2,000 ₪, 2000 שקל בפלוס! - מי היה מאמין?! הוא כחכח מעט בגרונו במבוכה והוסיף: "בחצי השנה האחרונה, הבית שלי מתנהל באפס תקלות, אפס תקלות. אף בגד לא נקרע בטרם עת, אף מכונה חשמלית לא הוצרכה לתיקון, השיניים של כולם בריאות ותקינות. לא יאומן כי יסופר - לא הרווחתי עוד אגורה שחוקה מעבר לרגיל, פשוט סל ההוצאות הצטמצם משמעותית, בלי שהרגשנו בכלל!" הוא סיים את דבריו הנרגשים באמירה ברורה ונוקבת: "נכון, מעיקר הדין לא הייתי מחוייב במעשר כספים, אבל הוכח לעיניי שמעשר כספים הוא לא הוצאה, אלא פשוט הכנסה! הכנסה כספית מובטחת, בשיעור של פי כמה וכמה מההוצאה! בורא עולם הוא השותף הטוב ביותר שיכול להיות, כשאתה מעניק לו חלק מהרווחים - הוא משיב לך בכפל כפליים!!!"

דבריו של ר' יצחק דוד, ראוי שיעמדו לנגד עינינו. לא תמיד זה קל, חישוב ההכנסות בדייקנות והמעקב הצמוד דורשים זמן וטירחה, ולא פעם - המצב הכספי דחוק בלאו הכי, אף אחד לא מחפש להוסיף הוצאות. אבל מעשר כספים הוא לא הוצאה, מעשר כספים הוא הכנסה! הפרשת מעשר כספים מבטיחה רווחה כלכלית, מבטיחה את הפרנסה, מכניסה את בורא עולם כשותף משפיע וקובע בחיי הפרנסה שלנו, ואין גבול ליכולותיו להשפיע עלינו שפע טובה וברכה!

הבה נאמץ את מצות מעשר כספים בכל ליבנו, להקפיד ביתר שאת על הפרשת 10 אחוז מכל רווח כספי, לא לדחות, לא להתפשר, לשמוח בכל עת שאנו יכולים להפריש 10 אחוז מרווחינו לטובת מטרות העומדות בקריטריוני השותפות, לטובת הכנסת בורא עולם כשותף פעיל בחיינו. ואז - יחזו עינינו וישמח ליבנו, בפתיחת שערי הפרנסה בפנינו ועושר ורווחה ישררו באוהלנו! [הרב אשר קובלסקי שליט"א]

כבר מספר ימים שהדין בין ר' יצחק דוד ורעייתו נמשך, ועדיין לא התקבלה החלטה. הצדדים כבדי משקל, ההתלבטות קשה, ההכרעה מבוששת מלהתקבל על ליבם. לאחר ששוב עלו הצדדים השונים על השולחן ולא התקבלה החלטה, הוחלט לשאול שאלת רב, ולהביא את הצדדים להכרעת דעת תורה. ר' יצחק דוד נכנס אל הרב, והחל לתאר את ההתלבטות: המצב הכלכלי לא קל, לא קל... אמר ונאנח בקולניות, המצב בחשבון הבנק נורא ואיום, מדי חודש בחודשו אני נקרע בין מינוס של 27,000 ₪ למינוס של 32,000 ₪. כל זה כשמסגרת האשראי היא 30,000 ₪ בלבד, ואין חודש שאינני עובר אותו, ומקבל טלפונים נזעמים מהבנק... הוא שתק לרגע, ואחר כך הוסיף: לא שאיננו מתאמצים. הרי גם אני וגם רעייתי עובדים קשה מאוד לפרנסתנו, אך אין הקומץ מְשַׁפֵּיעַ את הארי - הוצאות הענק על חינוך, ביגוד, מזון ועוד. המצב פשוט בלתי נסבל, אני חי את הלחץ הזה כל העת... אמר ונאנח שנית.

אז העלינו הצעה כזו: בעבר, הייתי מקפיד לתת מעשר כספים, כל חודש, כל הכנסה - היתה מעושרת כהלכה. אחר כך, ברבות הימים, התחלתי לדלג פה ושם, עד שפסקתי כליל. חשבתי לשוב להפריש 'מעשר כספים', כי הרי אנו מובטחים שמצוה זו פותחת את שערי השפע! מצד שני - הרי במצבי הנוכחי לכאורה אני פטור ממעשר כספים, הרי אני במצב דחוק ולא מצליח לסגור את החודש. האם אני חייב במעשר כספים?

הרב אפרים ליפסקי שליט"א, המספר סיפור זה בספרו "בשביל שתתעשר" ובפניו הובאה השאלה, ענה; אכן, יהודים כה רבים מתקשים בפרנסתם, לא מצליחים לסגור את החודש, לא מתמודדים עם ההוצאות הקבועות, קל וחומר עם החריגות. הוא חקר ודן בפרטים, העלה את הכתב מסקנות מההכנסות וההוצאות, ופסק, שבלהסתמך על קביעת ההלכה, אין ספק כי ר' יצחק דוד פטור ממעשר כספים, חד וחלק. ובכל זאת, הוסיף, שאלה כשאלתך כבר נשאל ה'חזון איש' זצ"ל, כשהגיע אליו יהודי ואמר שהוצאותיו כה רבות והכנסותיו כה מועטות, וה'חזון איש' פסק כי הוא פטור ממעשר כספים. אך ה'חזון איש' הוסיף ואמר לו: 'ואף על פי שאתה פטור, דע לך שלא תפסיד אם תיתן, ממעשר כספים לא מפסידים!' - קבע ה'חזון איש'. נוכל להסתמך על דבריו ולומר שלמרות שאתה פטור, אך אם תתרום מעשר כספים - לא תפסיד מכן, רק תרוויח! לפיכך, המשיך הרב, לאחר שעיינתי היטב בפירוט הוצאותיך והכנסותיך, ניתן לקבוע כי שיעור המעשר כספים המינימלי עבורך אם היית חייב הלכתית - הינו 300 ₪. אני מציע שבמשך שלושת החודשים הקרובים תקפיד להפריש 300 ₪ לחודש, זה הכל. 300 ₪ באופן קבוע, ולאחר ג' חודשים נבחן ונראה מה קרה בחשבון הבנק ובמצבך הכספי במהלך תקופת הניסיון הזו... ר' יצחק דוד התרצה, בשמחה רבה ובהתרגשות גואה ניגשו לקופת הצדקה, ושלשלו לתוכה 300 ₪, טבין ותקילין. הם חשו זכות עצומה להתאמץ ולהפריש סכום זה, ונתנו אותו בשמחה ובטוב לבב, בצפייה לרחמי שמים. חלפו להם ג' החודשים, ובכל חודש ניגשו לקופה, ותרמו מהכסף שאין להם 300 ₪, מעשר כספים. נכון, הם לא מחוייבים בכך. אבל הם רוצים, רוצים ומאמינים! בחלוף ג' חודשים, המצב נשאר כבקדמותו.

אך כעבור חצי שנה, בסיום השיעור היומי לעת ערב, נעמד וביקש את זכות הדיבור. בלב נרגש ועיניים דומעות ביקש את האזנת חבריו לשיעור, ואז סיפר את סיפורו האישי באריכות ובהתרגשות רבה.

כשפניו קורנות, וכשדמעות לחות הרטיבו את זקנו, אמר: "ראיתי בחוש את יד ה', ראיתי בעיניים את הבטחתו המופלאה של בורא עולם, את עוצמת השותפות עמו

בברכת התורה

ברינה

רון

"לְאֲדָם מְעַרְכֵי לֵב וּמַח' מַעֲנֵה לְשׁוֹן" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת מו"ר אבי יעקב בן רחל וצדוק

מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוזה: סמי בן שמחה: גורלי בן שמחה שלמה בן זוהרה: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה סלמן בן חבו דוד: יעקב בן סאלם: חיים בן אסתר אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם: רוני בן עזיזה אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: סמי בן חנה משה אהרן בן מאיר יצחק: חנינה בת כמיסה: מאיר בן שמחה: יוסף בן סולטנה מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: ג'וליה חיה בת גריסה מרים בת עזיזה: נוראני בת מרים ורבי: כותן בת חביבה: האובה (דייזי) בת טובה שמחה בת סרח: חיה בת יוסף: רחל בת חנה

הצלחה: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב בן פאולה

זיווג הטוב: זהבה בת אטו: ג'ימי שמואל בן אסתר (Jimmy Shmuel ben esther)

רחלי בת זהבה: עדינה בת שמחה: הדס-הודיה בת פאולה: אלקנה רחמים בן איריס

לרפואת:

הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א אברהם בן חנה: יעקב ישראל בן גלית אוראל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זוליס בת חנה דוד בן שמחה: מנחם בן עליזה: איתן חיים בן שלומית פאולה בת דינה: זהבה בת הודיה: גלית בת רות מרים קרן בת רבקה: אילה לאה בת ציפורה שרה בת רבקה: שרה תהילה בת חנה אברהם בן אנט: פיבי בת חביבה בן חמו אריאל בן אביגיל: שושנה בת שדרה רחל בת נטרה: רות בת לינה: נורית בת רחל

לזרע של קימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה שושנה ריזל בת מינה: שירה בת שושנה מיטל בת לולו: ליאת בת ויקטוריה שמחה צביה בת רחל יובל בן שלומית רחל בת חיה עדי בת מזל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - **050-3828752**

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: הקוצר 2 רמת השרון מ. 4741102

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיווג הרבים

ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון